

Prestesaken

Fagfolk om sakkyndigfeltet: - Skjedd mye på ti år

Øystein Helmikstøl

journalist i Psykologtidsskriftet

Ole Dag Kvamme

frilansjournalist

Sakkyndighet har endret seg mye de siste ti årene, mener fagfolk.

– På generelt grunnlag har nok det sakkyndige fagfeltet blitt mer oppmerksom på krav til etterrettelighet enn tidligere.

Det mener psykologspesialist og erfaren sakkyndig Pål Grøndahl ved Regionalt kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri ved Helse Sør-Øst. Han er også med i fagutvalget for rettspsykologi og sakkyndighet i Norsk psykologforening.

Klinisk skjønn

Grøndahl understreker at det er viktig å kunne belegge sine påstander.

– Å vise til «klinisk skjønn» eller «erfaring» er ikke og bør ikke være godt nok.

Det samme gjelder ifølge Grøndahl troverdighet, som ble drøftet i den omdiskuterte erklæringen i Prestesaken.

SAKKYNDIG Det er ikke sikkert at sakkyndige var like oppmerksom på etterrettelighet for ti år siden som i dag, mener psykolog Pål Grøndahl.

– Verken psykologer eller psykiatere er bedre enn andre til å gi vurdering om troverdighet, og det er bra når det påpekes at slik praksis skal vi ikke drive med.

Samtidig er det lett å være etterpåkløkk, mener psykologspesialisten.

– Å vise til «klinisk skjønn» eller «erfaring» er ikke og bør ikke være godt nok.

– Det er ikke sikkert at vi var like oppmerksomme på etterrettelighet for ti år siden som i dag. Alle fagfelt utvikler seg hele tiden, og det er viktig at vi som fagpersoner er oppmerksomme på utviklingen.

Barnevernfeltet

Psykolograpporten i Prestesaken ble vurdert av Den rettsmedisinske kommisjon. Barnesakkyndig kommisjon (BSK) ble opprettet i 2010. Begge kommisjonene ligger under Statens sivilrettsforvaltning, et forvaltningsorgan underlagt Justis- og beredskapsdepartementet.

Leder i BSK er psykolog Katrin Koch. Også hennes vurdering er at det har skjedd endringer på sakkyndigfeltet.

– På barnevernfeltet har krav til sakkyndige rapporter endret seg mye de siste ti årene.

– På hvilken måte?

– Sakkyndigprogrammet – som er nokså omfattende – ble etablert i 1998. Ti år senere, i 2009, ble det utformet felles kriterier og anbefalinger om hvordan en som sakkyndig skal jobbe med utredninger i barnevernssaker, og hvordan rapporter bør utformes.

Her viser BSK-lederen til Veiledende retningslinjer for sakkyndig arbeid i barnevernssaker for barneverntjenesten, fylkesnemnda og domstolen¹.

– I tillegg utvikler jo også lovverket og faget seg, basert på nye erkjennelser, ny kunnskap og nye erfaringer, påpeker Koch.

Tilleggserklæring?

I Prestesaken er Pål Grøndahl usikker på hvilke konsekvenser en ny vurdering fra Den rettsmedisinske kommisjonen vil få for den avgitte erklæringen.

– Dersom kommisjonen har bemerkninger av mer alvorlig slag, blir vi ofte bedt om å avgi tilleggserklæring. Det er vel vanskelig å få til nå? undrer han.

¹[1] Veileder på sivilrett.no fra Barne- og likestillingsdepartementet, publikasjonskode Q-1158B